THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Fifteenth day of the Second Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 3rd March, 1969.

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

REFERENCE TO HEALTH OF HON. SPEAKER

Mr. Speaker :—There are three newly elected Members. I whole heartedly congratulate them on their election.

శ్రీ జి లచ్చన్న (సోంపేట) :—తమరు ఆరోగ్యంగా తిరిగి వచ్చినందుకు ప్రతిపక్షాలతరఫున సంతోషాన్ని ప్రకటిస్తూ, తమరు ఆరోగ్యంగా ఉండాలని దేవుని ప్రార్థిస్తున్నాను.

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :—We are all very happy Sir that you have come back to us with sound health.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :—మీరు కూడా కాస్త ఓపికతో మా మనవి వినాలని మాకు ఎక్కువ టైము యిచ్చి మీరు ఎక్కువ రెస్టుతీసుకోవాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—I thank you all very much. I whole-heartedly congratulate the newly elected Members. Of the three Members Smt. Mankamma has already taken the oath of affirmation. The other two members are, Mr. S. Jaipal Reddy and Mr. Manikya Rao. I request them to come one after the other and take their oath.

MEMBERS SWORN

1. Sri M. Manikya Rao. (Tandur)
2. Sri S. Jaipal Reddy. (Kalwakurthi)

POINT OF ORDER

re : CHANGE IN THE DATE OF THE PRESENTATION OF THE BUDGET

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్‌ను రెయిజ్ చేస్తున్నాను. మొట్టమొదట ఫిబ్రవరి 14 వ తారీఖున సమావేశం జరగాలని మాకు నోటీసు యిచ్చారు. బడ్జెటు డిస్కషను 202 ఆర్టికలు ప్రకారంగా

జరిగేది. ఆ తరువాత తారీఖు మార్చడానికి మనకు అవకాశంలేదు. రెండవది మళ్ళా క్రొత్తగా యిచ్చిన ది వోట్ ఆన్ అకౌంట్ అని చెప్పారు. ఇది ఆర్టికల్ 260 ప్రకారంగా వస్తుంది. మొట్టమొదట ఆర్టికల్ 202 ప్రకారం గవర్నరు ప్రోగ్రాం యివ్వాలి. దీనికి గవర్నరు పర్మిషను అంగీకరలేదు. మీటింగు ఎప్పుడైతే ఒకసారి వేశారో దానిని మార్చడానికి ప్రిసిడెంటులు ఉన్నాయా అనే దానిని గురించి మైసూరు నుంచి వచ్చిన దానిలో "No precedent in Mysore regarding change in the date of the presentation of the Budget" అన్నారు. అట్లాగే మహారాష్ట్రంలో సమావేశం అయ్యే ముందు ఒక రోజు అడ్వాన్సు చేసుకున్నారు. తారీఖు మార్చి నోటీసు యివ్వడం జరగలేదు. కేరళలో కూడా అటువంటిది ఏమీ లేదు. వెస్ట్ బెంగాల్ లో ఆ రోజు ఎవరో చనిపోయారని అబిట్యువరీ కోసం సమావేశమై మర్రోజుకి అడ్జర్న్ చేశారు. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో 16 నుంచి 17 వ తేదీకి అనగా మర్రోజుకి మార్చుకున్నారు. బడ్జెటు సమావేశం చేసిన తరువాత మార్చడం జరగలేదు. త్రిపురలో ప్రొసీజరు లేదు. బీహారులో కూడా ప్రెష్ సమన్సు పంపించారు. సమన్సు అనేది గవర్నరు యిచ్చేది. గాని మనం యిచ్చేది కాదు. మన రూల్సులో సమన్సు అని టైటిలులో అన్నారు. కాని లోపల నోటీసు యివ్వాలి సెక్రటరీ అని ఉంది. బడ్జెటు సమావేశానికి డేటు ఫిక్సు చేసి తరువాత వోట్ ఆన్ అకౌంట్ అని యింకొక డేటు ఫిక్సు చేయడం కాన్స్టిట్యూషనుకి వ్యతిరేకం. రూల్సుకి వ్యతిరేకం, ఈ రకంగా చేయడం అన్ కాన్స్టిట్యూషనల్ అని రెయిజ్ చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker : —What is it you want me to do now? Suppose it is unconstitutional or against the rules or irregular. But then; what is it you are actually suggesting to me ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అడ్జర్న్ చేయాలి. తమరు స్పీకరుగా ఒక డేటు ఫిక్సుచేసి ఆ డేటునుంచి మార్చడానికి వీలు లేదు.

Mr. Speaker :—Suppoing I agree with youfor a moment that . .

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అసెంబ్లీని ప్రోరోగ్‌చేసి గవర్నరుచేత సమను చేయించుకుంటే మంచిది.

Mr. Speaker :— There is no question as long as the Assembly is in session. The Speaker has got full discretion to convene the Assembly whenever he wants. So far as convening the first Assembly is concerned, that is, issuing of notices to 14th, I think, that itself is irregular because it was done without my approval. So, later on this session has come. Of course, they should have done it. After all, it is only the Speaker under Rule 13, if I remember correct, should convene the Assembly when the Assembly is in session. If the session is prorogued, it is the Governor, who should convene the new session.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— తమ approval లేకుండా సెక్రటరీ నోటీస్ ఇవ్వ వచ్చునా ? without your approval. I do not know how they could issue notices.

Mr. Speaker :-- No. I mu t pass orders. In pursuance of my orders he implements the orders and issues notices.

Sri C.V.K. Rao (Kakinada :—Even then, the Financial Year is coming to a close. Even if you consider that it should be a proper session you should ask the Government to present the Financial Statement under the Constitution Sir. Since they have not done it now, we have got to ask them to present. They have brought this vote on account which cannot be a substitute for the Financial Statement which is due at the end of the year. Therefore, you should ask the Government to present the budget proper not this way.

Mr. Speaker : I understand the feelings of the Members. Once a decision is taken to have a regular budget session from 14th necessary steps should have been taken for proper convening of the Assembly. For the reasons best known to the Government, it was not done.

Sri T. Nagi Reddy (Ananthapu) :—It is not only best known to the Government but it is a matter of having sent the notices by the Secretary of the Legislature without the permission of the Speaker. Then what action has the Speaker taken for having adopted unconstitutional procedure in sending that notices and why was it sent? It is for the Legislature also to know that such a procedure—without the consent of the Speaker—should not have been adopted and the Members of the Legislature could not have been summoned without the approval of the Speaker.

Mr. Speaker :—Perfectly true. Naturally I must call for the explanation of the Secretary and take necessary action. That is a different matter. You leave it to me.

Sri T. Nagi Reddy :— It is not different, In this particular..

Mr. Speaker :— It is not for the Legislature to say what I should do. It is for me to say as to what I should do.

Sri T. Nagi Reddy ;—Having once summoned the Legislature on the 14th for the presentation o. the Budget, if that summoning was not done properly and is done improperly then we ought to have been informed by the Speaker stating that summoning of the Legislature was not properly done and it has been cancelled and therefore the Session is being now summoned, on such and such a date. If we had been given that information, then we could have understood that the procedure which was adopted was not proper and therefore the Legislature was convened to-day and not for any extraordinary reason.

Mr. Speaker :— Mr. Nagi Reddy, unfortunately I was not in a position to take any action till recently. It is only during the last few days I am able to resume normal activities. I do not know whether I will be able to do full justice in this session. Most of the time, I will have to request the Deputy Speaker to conduct the proceedings. Whatever it may be it is actually a few days back I could attend to any work. Whatever it may be, the point is whether this session has been properly convened or not my feeling is -- I do not know ; you may agree or may not agree with me—the Speaker's

decision in all these things is always final. Supposing even if the session was not properly convened or if it was convened without the approval of the Speaker, even then, the Speaker can always change this mond and issue another notice. Nothing prevents the Speaker.

Sri A. Madhava Rao (Nellore) :—That is one thing Sir. Suppose it is unconstitutional, then every procedure that has been done here will become unconstitutional and it will become a precedent just like in Punjab.

Mr. Speaker :—Please hear me till the end. Even then if you still want to say anything, I have no objection. Cabinet took a decision to have a regular budget session from 14th. That matter was communicated to the Legislature Office In pursuance of that notices were issued. That is one thing I am not aware of any precedent where having once fixed date, the date was changed, and some other procedure was adopted. Usually here-after I would request the Govt. when once they fix the date, not to change the date under any circumstances, unless it be under very unavoidable circumstances. As far as possible, it may not be desireable to change the date, because it may cause so much inconvenience to the public as well as to the Members. That would be the best thing. There is no question of the Sessions having been irregularly convened. That is my view.

Sri A. Madhava Rao :—I can understand that this session is called by the Speaker on his own consent is one thing. This is only the adjournment of early session which had already been fixed. Therefore, what is the effect of it ? Is the matter to be gone into?

Sri C. V. K. Rao : Not only that Sir. Once a meeting is fixed, that has been adjourned. We received notices to that extent. whoever is responsible to be dealt with that way. Not only that. the subject matter of that particular meeting has also been changed Sir.

Mr. Speaker : - You make the distinction between the adjournment and the postponement. Actually whent the Assembly is in Session when Speaker adjourns from day to day or on the last day it is quite different from postponemnt. Postponement is different from adjournment. Now the date of the Session has been postponed from that date. If that is the matter, the question of adjournment does not arise.

Sri C. V. K. Rao :—The subject matter that is to be found before the postponed meeting should be the budget proper Sir. So they have made some what a cat's paw as far as the Government is concerned Now they are also misleading you. Therefore, our contention is you have got to ask the Government to come before this House with the Budget proper but not with vote on account.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : —అధ్యక్షా, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు raise చేసిన point of order పైన నోటీసు తమ knowledge పొంది ఇచ్చారా లేదా అనేది తమరు clarify చేశారు కాబట్టి తెలుస్తున్నది. 14 వ తేదీన సమావేశమవుతుందని సభ్యులకు అధికార రీత్యా నోటీసు వచ్చిన తరువాత అసెంబ్లీ meet

అయి తరువాత postponement జరిగివుండవలసినది. కాని నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత సమావేశము కాకుండా postpone చేయడము Unconstitutional, illegal ఈ point పైన తరువాత ruling ఇవ్వాలి అని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, Notice తమకు తెలియకుండా ఇచ్చినట్లు అంటున్నారు Postpone అయిన విషయమైనా తమకు తెలిసి వచ్చినదా లేదా? 14 వ తేదీన ఆ నోటీసు ప్రకారము ప్రారంభించవలసివుంది. దానిని postpone చేశారు. ఎవరి ప్రత్యేకమైన అధికారము క్రింద postpone చేశారనేది ఒకటి. Postpone చేసిన మీటింగు ఎజండా మార్చడానికి హక్కు ఎవ్వరికీ లేదు. ఎజండా మార్చడానికి అధికారం ఎవరు తీసుకొన్నారు ? ఎవరు ఇచ్చారు ?

Mr. Speaker :—If you know the facts, then you can express your opinion. As a matter of fact I was bedridden in my place. If I remember correct, the Secretary came and met me on the 16th January. I was not in a position—I was advised not to speak with anybody. So far as the 3rd convening is concerned, I was not in a position even to write at that time nor was I allowed. He took my permission for the convening of the meeting. on 3rd So far as the previous thing is concerned if I am to put it frankly, I do not remember whether that fact was informed to me at all or not. As a matter of fact. I may tell you another thing also On the 16th morning Mr Chowdary came and saw me. The previous night I was in a very bad condition. Next day fortunately I was all right. That was my position. So, he was not in a position to take even my signature. He seems to have written on the file that the 'Speaker is ill. So, I am sending the file to the Deputy Speaker' or something like that. That is the position.

Sri T. Nagi Reddy :—It is true Sir. What about the other ? When a Session has been summoned for the presentation of the Budget and that has been the subject matter which has been notified to the Assembly Members with what right has that subject matter been changed and with whose consent and then for what reasons ? That is the thing which has to be answered. Without that when the subject matter has been changed, naturally this Sessions becomes illegal since it is not taking up that subject matter for which it has been called previously with the consent of the Speaker or after informing the Speaker or after taking a decision with the hope that the Speaker is going to consent. I do not know what has happened in between. Next, Government seems to be an authority even on the Legislature as I see the picture that is arising now. As to who is the authority for this Legislature has been the question for a long time. So far as we are concerned, the Speaker or whether the Speaker or the Government is the real authority over this Legislature. It looks as though the Government have taken into their hands to change the subject matter whenever they like and whatever reasons they like without informing the public or the M.L.As. Is it proper or is it constitutional ?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండపాలెం) :— అధ్యక్షా, తమ knowledge లేకుండా meeting ని summon చేశారు. తమ knowledge లో notice

సంపదముజరిగే పద్ధతి notice ఇచ్చిన తరువాత [illegible] వ్యవహారము 14వ ఫిబ్రవరిన సమావేశమవుతుందని notice ఇచ్చారు దానిని change చేసేది సెక్రటరీకాదు. [illegible] తరువాత స్పీకరు గారు దానిని postpone చేయాలి అంతేగాని [illegible] ఇచ్చిన తరువాత.

Mr. Speaker :—That is what exactly has been done now.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అట్లా జరగలేదు. [illegible] అధికారము వున్నది.

Mr. Speaker :- That is what exactly has been done now. Please try to explain my point. Now suppose, as per the notices issued, the 14th, Assembly Session is convened, would it be constitutional?

Sri P. Subbiah :— No. No. It cannot be because it is a notice issued by the Secretary.

Mr. Speaker :—Without the orders of the Speaker if a Session had been covened on the 14th. would it have been constitutional ?

Sri P. Subbaiah :—No. No. That is not my point When once a notice has been given, we are under the impression that it is the legal notice and the meeting will be a legal one. Now we are not aware. We are kept in darkness so far. Therefore, when we are meeting here, then we could have discussed whether that summoning is proper or not. Since no opportunity was given even now we have the right to ask the Government.

Mr. Speaker :—Let us hear what the Government have got to say about it.

Sri P. Subbaiah : The Government has taken the Legislative power without the consent of the Speaker who is the custodian of the Legislature here. How can that be legal ? This is setting up a bad precedent and also demeaning the dignity of the Members here.

Sri A. Madhava Rao : One submission Sir. Now the Annual Financial Statement is under Art. 202. When a date has been fixed for the presentation of the total budget as such on the 14th without the adjournment or the postponement whatever reason that may be, where is the authority under this Constitution to which they are entitled to post-pone or adjourn ? So far as Art. 206 is concerned, it does not come within the ambit of Art. 206. Art. 206 mentions other articles other than Art. 204. As such, what is the power vested with the Government or as a matter of fact, with any person ?

Mr. Speaker :- Please read that Article.

Sri A. Madhava Rao : -Art. 202 (1) The Governor shall in respect of every financial year cause to be laid before the House or Houses of the Legislature of the State a statement of the estimated receipts and expenditure of the State for that year, in this Part referred to as the "annual financial statement."

(2) The estimates of expenditure embodied in the annual financial statement shall show separately —

(a) the sums required to meet expenditure described by this Constitution as expenditure charged upon the Consolidated Fund of the State; and

(b) the sums required to meet other expenditure proposed to be made from the Consolidated Fund of the State ; and shall distinguish expenditure on revenue account from other expenditure.

(3) The following expenditure shall be expenditure charged on the Consolidated Fund of each State

(a) the emoluments and allowances of the Governor and other expenditure relating to his office;

(b) the salaries and allowances of the Speaker and the Deputy Speaker of the Legislative Assembly and, in the case of a State having a Legislative Council, also of the Chairman and the Deputy Chairman of the Legislative Council ;

(c) debt charges for which the State is liable including interest, sinking fund charges and redemption charges, and other expenditure relating to the raising of loans and the service and redemption of debt ;

(d) expenditure in respect of the salaries and allowances of Judges of any High Court '... ..

Now as it stands where is the power whereby it can be adjourned. Art. 206 does not make mention in regard to Art. 204. Therefore, that is the matter. The only distinction will be if it is Vote on Account, then it will fall within the purview of Art. 206. If it is total presentation of the Budget it will come within the purview of Art 204. The original notice was given under Art. 204 for the entire budget, the whole budget. Now, so far as Vote on Account is concerned it was not contemplated, at any rate it was not thought of at that time.

श्री बदरी विशाल पित्ती :--अध्यक्ष महोदय, इस में दो प्रश्न उठते हैं। एक तो यह कि १४ तारीख को अधिवेशन बुलाने का नोटिस दिया गया। नोटिस में यह था कि उपाध्यक्ष कि अनुमति से यह नोटिस दिया गया है। प्रश्न यह है कि अध्यक्ष कि अनुपस्थिति में क्या उपाध्यक्ष को अध्यक्ष का अधिकार है। इस पर आप की रूलिंग चाहिये। दूसरा प्रश्न यह है कि १४ तारीख कोई अधिवेशन बुलाया गया था उस के बाद एक चीज जो हम लोग भूल रहे हैं २ तारीख को यहां बिजनेस एडवाईजरी कमेटी की मीटिंग हुयी थी जिस में प्रतिपक्ष के सब ही सदस्यों ने इस बात का विरोध किया कि १४ तारीख के अधिवेशन को टाल दिया जाये और सब ने यही कहा कि उसी तारीख को अधिवेशन होना चाहिये। इस के बावजूद अधिवेशन टाल दिया जाता है। मैं पारलियामेंटरि प्रेक्टिस में भी इस का स्पष्ट उल्लेख है, श्री वासिलाला गोपाल किणीया ने प्रश्न उठाया है और मैं ने भी यह प्रश्न रखा है, क्या उपाध्यक्ष को इस का अधिकार नहीं है कि अध्यक्ष की अनुपस्थिती में यह अधिवेशन बुलाए। आप इस पर रूलिंग दे तो मेहरबानी होगी।

Sri C. V. K. Rao :— Mr. Speaker, Sir. On February 14th notice of the Assembly meeting has been given under Rule 154. Rule 154 reads likes this :

"The annual financial statement or the statement or the statement of the estimated receipt and expenditure of the State in respect of every financial year shall be presented to the Assembly on such day as the Governor may appoint."

Presumably the Governor must have appointed February 14th as the day for the presentation of the budget. It is news Sir, when you have said that the notice of the meeting has come without your consent. Ofcourse, your consent may be needed in case the Hon. Speaker is not available; I suppose anybody who takes the place of Hon. Speaker, Deputy Speaker or Chairman may go ahead with the work. If the Governor according to this thing has appointed that day; there is nothing wrong in that If it is a fact that a day is not appointed the persons responsible have violated the rule 154, Sir. If that were so, what is the action to be taken ? I put the blame at the door of the Government. The Government has been persistenly misleading every one of us. Therefore, the Government has got to answer. It is not only a technical matter. **Government is responsible** for anarchy and chaos in the State and as such it is coming by different ways. Therefore you have got to protect the dignity, the procedure and the method of this House while going to haul up the Government now and here, Sir.

(శ్రీ) టి. నాగిరెడ్డి :— ఈ [illegible] మీకు [illegible] చదివి వినిపిస్తాను

"I am directed to inform you that the Budget for 1969-70 will be presented at 11.00 A. M. on Monday, the 3rd March, 969" was the notice we received when we were asked to be present here on the 3rd March, 1969. The notice came on 7th February, 969. That means the agenda for the meeting is the presentation of the Budget for 1969-70 and it cannot be an Vote on Account because it has been specifically mentioned that the whole budget for 1969-70 is to be discussed by this Session when it meets here. Having sent this **on 7th** February, 1969, on 22nd February we were **informed that budget** (Vote on Account) for 1669-70 programme of dates of **presentation,** discussion and voting That means the **programme has been** sent till 17-3-1969. I would like to know **whether having** once **called the** meeting of the Assembly for the Budget Session to present the Budget for 1969-70 as a whole and to discuss it in full and pass it compeltely, how it can be changed without the **knowledge of the** Members of the Assembly that it is not going to be a **full Budget** Session but it is going to be a truncated **Budget Session — only a** Vote on Account: How this change could be made when once a Budget Session has been légally called for and **we have been summoned** here to meet and pass **the Budget for the** whole of the year (969-70) ?

(శ్రీ) వి. సి. కేశవరావు (సంతనూతలపాడు) :— అధ్యక్షా, ఫిబ్రవరి 14వ తేదీన మీటింగును తమరు పిలువలేదని, తమరు ఎప్రూవ్ చేయలేదని చెప్పారు.

అప్పుడు డిప్యూటీ స్పీకర్‌గారు తమ స్థానంలో వ్యవహరిస్తూ ఉండవచ్చును. అయినప్పుడు ఆ మీటింగును పిలవడానికి వారు సంతకం పెట్టారా, లేదా ?— అది తమను చెప్పాలి. మీ తరఫున వ్యవహరిస్తూ వారు సంతకం పెట్టితే లీగల్‌గా ఆ మీటింగును పిలిచారని అనుకోవలసి వస్తుంది. అది క్లారిఫై చేయాలి.

The Minister for Education (Sri P. V. Narasimha Rao) :—Sir, what is being presented now is the Annual financial statement as required under the Constitution.

Sri C. V. K. Rao :—Nothing is presented now.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, the point has arisen before anything could be presented.

Mr. Speaker :—He has not got the patience to hear you.

Sri P. V. Narasimha Rao:—What is being asked for from the Assembly by the Government is a Vote on part of the Statement which pertains to the expenditure for a part of the year. Both are covered by Art. 203 and 206.

Mr. Speaker :—Mr. Nagi Reddy's point is in the notice which has been sent to the Members for to-day's Session it has been stated in the notice that the annual financial statement for the year 1969-70 will be presented.

Sri P. V. Narasimha Rao :—That is exactly what is being presented, Sir. It is the annual financial statement.

Sri T. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister be pleased to tell me what is the difference between the Budget Session which is going to be called in future for the discussion of the whole of the statement in detail and the difference between the Budget Session as you call it, as it is taking place now ? Is there no difference between Vote on Account and a Budget Session ?

(Interruption)

Mr. Speaker :—Let us hear him till the end.

Sri T. Nagi Reddy :—Let him not be too clever, Sir to deceive the procedure of the Legislature.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, I do not know why he should be so much afraid in advance that I am going to be too clever for him.

Mr. Speaker :—That is why I am asking them to hear you till the end.

Sri Ch. Rajeswara Rao (Siricilla) :—No, no. We want to give some material in advance to the Minister before he gives a conclusive reply if he so likes. వోట్ ఆన్ అకౌంట్ అనేది ఏ పరిస్థితులలో ఎప్పుడు తీసుకోవాలనేది కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో చాల క్లియర్‌గా డిఫైన్ చేసిపెట్టియున్నది. మీ దగ్గర కాన్‌స్టిట్యూషన్ ఉన్నదిగా ! పేజి 103 అందులో 206 చూడండి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారు 'బి' 'సి' గురించి ఉపన్యాసం చెప్తున్నారు. 'ఎ' ను గురించి చెప్పండి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—నేను వోట్ ఆన్ అక్కౌంట్ ఈ సెషన్‌లో తీసుకోవచ్చునా తీసుకోకూడదా అనే దానినిగురించి చెప్తున్నాను. మీరు దేనినిగురించి అయినా ఆలోచించండి. మీ ఆలోచనకు నా అభ్యంతరం ఏమి ఉన్నది. అన్ ఎక్స్‌పెక్టెడ్ డిమాండు ఒకటి మన రిసోర్సెస్ మీదకు వచ్చి ఆ మాగ్నిట్యూడ్ మనకు తెలియనందువల్ల అది తెలుసుకొనేంతవరకు మీరు వోట్ ఆన్ అక్కౌంట్ తీసుకుంటాము. అని మీరు వోట్ ఆన్ అక్కౌంట్ అనేదానికి వచ్చారా? లేక "...indefinite character of the service the demand cannot be stated with the details ordinarily given in an annual financial statement. ." అటువంటి indefinite character ఒకటి ఏర్పడి ఈ రాష్ట్రానికి మరం డిటెయిల్స్ యివ్వలేని పరిస్థితులలో వోట్ ఆన్ అక్కౌంట్ అడుగుతున్నారా అని నేను ఈనాడు అడగవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడ్డది, వోట్ ఆన్ అక్కౌంట్ అనేది యిష్టం వచ్చినపుడు తీసుకువచ్చి లెజిస్లేచర్ ముందు పెట్టడానికి వీలు లేదు. Unless there is an extraordinary situation wherein these two particular reasons which have been enumerated in the Constitution have been presented as objective factor, That is my first question.

Sri P. V. Narsimha Rao : -'he hon. Member must digest our contention·

Sri A Madhava Rao:—Can the hon. Minister digest one contention He must digest what we are saying. His contention is that art. 202 and Art. 206 can be relied upon. What we are saying is that Art. 202 is totally different from Art. 206· I am reading the Article 206 (Votes on Account, votes of credit and exceptional grants·)

"206. (1) Notwithstanding anything in the foregoing provisions of this Chapter, the Legislative Assembly of a State shall have power—

(a) to make any grant in advance in respect of the estimated expenditure for a part of any financial year pending the completion of the procedure prescribed in article 203 for the voting of such grant and the passing of the law in accordance with the provisions of article 204 in relation to that expenditure.. ." It is not mentioned as art. 202. Therefore art. 202 is totally different from Art. 206. Apart from that Rule 154 reads like this :

"154. Presentation of Budget—(I) The annual financial statement or the statement of the estimated receipt and expenditure of the State in respect of every financial year (hereinafter referred to as "the Budget") shall be presented to the Assembly on such day as the Governor may appoint ..."

Now, having called for the Budget Session on 14th February and thereafter issuing of notice for 3rd March is inconsistance with rticle 202 ? Or it is inconsistence with Rule 154 ? Article 202 is uite independent from article 205. As such, the present Session is

illegal and unconstitutional and more so, read with Rule 154 along with Rule 164. Otherwise why the rules are provided for Rule 164 and 154 ? He must answer my questions. Otherwise there is no use of simply glittering over the matter.

(శ్రీ) జి. లచ్చన్న :—ఇప్పుడు ప్రివిలేజి సమస్య వస్తున్నది. శాసనసభలో బడ్జెట్ ప్రజెంట్ కాకముందే కౌన్సిల్‌లో ప్రెజెంట్ చేశారు. అది ఈ శాసన సభ యొక్క హక్కును—

Mr. Speaker :—Who are responsible ?

(శ్రీ) జి. లచ్చన్న :—ఎవరూ కాదు. The Chief Minister is alone responsible for all these lapses.

Mr. Speaker :—Ofcouse, but for all these discussions, the budget would have been presented.

(శ్రీ) జి. లచ్చన్న :—కావచ్చుకాని యిక్కడ జరిగిన తరువాత గదా అక్కడ జరగాలి ?

Mr. Speaker :— hat is entirely different. What is that Mr. Rajeswara Rao, you are telling ?

(శ్రీ) సి. వెం. రాజేశ్వరరావు :—మన యాన్యువల్ ఫైనాన్సియల్ స్టేట్‌మెంటు సంబంధించిన చర్చను, ఏదో విధంగా కార్యక్రమాన్ని నడుపుకొని పోదాము అనే దృక్పథంతో ప్రభుత్వము దానిని డిఫెండ్ చేసుకొనే దృష్టి కంటె టెక్నికల్‌గా మన ఈ సందర్భంగా అనుసరించవలసిన ఖచ్చితమైన విధానాలలో ఏదైనా పొరపాటు చేస్తే దానిని సవరించుకొనే ధోరణిలో ఉండాలి. గాని అలా చేయడం పెద్ద పొరపాటు. కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో ఆర్టికల్ 203 క్రింద, ఆర్టికల్ 206 క్రింద రెండు విభిన్నమైన పరిస్థితులలో—ఒకటి, ఏన్యువల్ ఫైనాన్షియల్ స్టేట్‌మెంట్, రెండవది, వోట్ ఆన్ అకౌంటు చాల స్పష్టమైన అవకాశాలు యిస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వము 202 క్రిందనే ఈ నాడు జరుగుతున్న కార్యక్రమాన్ని డిఫెండ్ చేసుకోడానికి పూనుకోవడం దురదృష్టకరం. ఆర్టికల్ 202 క్రింద కాదు. గవర్నరుగారి అనుమతి పొంది డేట్స్ ఫిక్స్ చేసి 202 క్రింద తీసుకుందాము అని ప్రభుత్వము ఈ నాడు తీసుకుంటున్నది. ఈ నాడు గ్రాంట్స్ క్రింద కాకుండ వోట్ ఆన్ అకౌంట్ క్రింద తీసుకుంటున్నాము కాబట్టి తిరిగి గవర్నరుగారి అనుమతి పొందారా ? గవర్నరుగారు ఒరిజినల్‌గా యిచ్చిన అనుమతి విత్‌డ్రా చేసుకున్నారా ? అది విత్‌డ్రా చేసుకొన్న తరువాత ప్రభుత్వము వారు ఈ విధంగా మార్చినారా ? అలా కాకుండా ఈ విధంగా చేసి బండిని స్టీమ్ రోల్ చేసుకొనే పద్ధతులు అవలంబించడం ప్రజాస్వామ్యానికి, పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యానికి భంగం వాటిల్లే పద్ధతి కాబట్టి ప్రభుత్వాన్ని వెంటనే పొరపాటు కరెక్టుచేయాలని కోరుతున్నాను.

श्री बद्री विशाल पित्ती :—अध्यक्ष महोदय, एक बुनियादी प्रश्न का पहले उत्तर मिलना चाहिये। रूल १३ में यह है कि

"13. Sittings of the Assembly-The Assembly shall sit on such days as the Speaker, having regard to the State of business of the Assembly, may from time to time, direct."

अधिवेशन बुलाने का अधिकार आप ही को है। जहां तक मुझे याद है उपाध्यक्ष की अनुमति से यह नोटिस दिया गया कि १४ फरवरी को अधिवेशन होगा। प्रश्न यह है कि क्या उपाध्यक्ष को अधिवेशन बुलाने का अधिकार है या नहीं। जब उन को इस का अधिकार नहीं है तो क्या उन्हों ने अपने अधिकार से हट कर गैर संविधानिक काम करने की चेष्टा की है और उस का क्या परिष्कार हो सकता है। पहले इस बात का फैसला करने के बाद यह बजट सेशन है या वोट आन एकाउंट है इस का फैसला बाद में हो सकता है।

Mr. Speaker :—Let us be very clear about everything. Let me first tell about the convention which has been enforced from fairly a long time. So far as convening of this Assembly Session is concerned, the Government of course having regard to the business, suggests a particular date of the Speaker for convening the Assembly, not only here but in all the democratic countries. The Speaker either may approve the same date or fix any other date. That is what had taken place. When an Assembly Session is convened, there must be business. We cannot discuss all the subjects with which general public are concerned or we are not concerned. So, they suggest the nature of the business and date. Under Rule 154, the Governor also suggests the date for presentation the Budget. But the Speaker is not bound to accept that date. If the Governor gives a date the Speaker can say on such and such date the budget can be presented. One thing is mandatory that annual financial statement must be presented to the House before start of the financial year.

Dr. T. S. Murthy :—Rule 154 says that the Governor may appoint date for the presentation of the budget. But you say hee Speaker may appoint a date at his own discretion.

Mr. Speaker :- So far as the convening of a Session is concerned please make a distinction between both. One thing is with regard to the date of the Session..

Sri C. V. K. Rao :—According to rule 184- " the budget shall be presented to the Assembly on such day as the Governor may appoint."

Mr. Speaker :—Now I am confining to the convening of Assembly Session. Next question that would arise is when the Governor having fixed a date for the presentation of annual financial statement, can he again revise that date ? Cancellation and fixing of some other date is again entirely a different matter. Then, so far as the powers of the Deputy Speaker are concerned under the rules it is only when the Speaker delegates his power to the Deputy Speaker he exercises his powers. In the Local Boards Act, somewhere it is stated that due to indiposition or some other cause, if the Municipal Chairman is absent in the headquarters for more than a fornight or so, automatically the Vice Chairman gets the powers. But there is no special provision either in the Constitution or under the Rules concerning this matter. So it is only when the Speaker specifically delegate powers to the Deputy Speaker, he gets powers ; otherwise he does not get the powers. That is the point raised by Mr. Kesav Rao.

श्री बद्री विशाल पित्ती :— तो इस का मतलब यह हुआ कि उपाध्यक्ष ने अनकांस्टिट्यूशनल काम किया है। यदि अधिवेशन बुलाने का अधिकार केवल अध्यक्ष का है और आपने कहा कि आप का इस को कोई सूचना नहीं है कि अधिवेशन बुलाया जाये या न बुलाया जाय तो इस का स्पष्ट परिणाम यही हुआ कि उपाध्यक्ष ने गैर संविधानिक काम किया है।

Mr. Speaker : That is a separate point you are raising. I you want me to give a ruling that whether the Deputy Speaker has acted constitutionally or not, I will give that ruling after some time. That is a separate issue altogether. Unless there is a particular instance, let us be clear about that, there is no meaning in confusing matters. It is always left to the discretion of the Government. They present the annual financial statement for the year. It is for the Government either to ask the House to pass all the demands one by one etc., or under art. 206 take vote on account. That is not for the House to dictate to the Government. It is only for them for their own reasons. May be in the best interests of the State or so. I hope that decision has been taken in the interests of the public and the State. But what I personally feel is that once a date is fixed, as far as possible, unless it be under very exceptional circumstances and unavoidable circumstances, it should not be altered. That is my opinion. Personally I feel that it might have been done in consultation with the Business Advisory Committee. What is over is over. But personally what I feel is that there is nothing unconstitutional or irregular in that.

Sri C. V. K. Rao :—The thing is that the budget is being changed as vote on account.

Mr. Speaker:—It is always left to the discretion of the Government. Some of you have raised very important points. It is for the future guidance of the Government.

Sri G. Sivaiah Puttur: Something strikes to my mind Sir It is, under Art. 206 1 (b) there cannot be a vote on account except for one condition.

Mr. Speaker:—I think there is no objection to distribute the copies of the Budget.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— ఇప్పుడు తొందరపడి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసినప్పటికీ, కౌన్సిల్‌లో డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసిన తరువాతనే యిక్కడ డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడ మవుతుంది.

Sri T. Nagi Reddy:—At 5 minutes to 12·00 Noon it is being distributed.

Sri G. Sivaiah: Under Rule 206 1 (b) there must be some special circumstance. Now will the Chief Minister consider tendering resignation under the present circumstances and allow the new Ministry to present the Budget. I want to know that Sir.

Mr. Speaker:— Since you have been Lawer it will not be easy to convince you.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—తమరు క్లారిఫై చేసిన తరువాత కూడా ఒక పర్లిమెంట్ పాయింట్ సీరియస్‌గా పెండింగులో వున్నట్టే. సమావేశం గురించే నిర్ణయించే అధికారం తమది అంటున్నారు. రూల్ చెబుతున్నది. స్పష్టంగా రుజువు అవుతున్నది. కొన్ని ప్రత్యేక కారణాలవల్ల తను సంబంధంగాని తాను నిర్ణయంగాని పొందకుండానే, తన యొక్క ప్రత్యేకమైన అధికారం చేయకుండా, డిప్యూటీస్పీకర్ సమావేశాన్ని పిలవడం అనేది....

Mr. Speaker:—I will get the position examined.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— డిప్యూటీ స్పీకర్ గారి అనుమతితోనని.... స్పీకరుగారి పోజిషన్ యిప్పుడు స్పష్టపడుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఆ ఫైల్ తెప్పించి చూస్తాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—దానిని బట్టి, సమావేశం జరపడంలోనే....యిది అన్‌కాన్‌స్టిట్యూషనల్, పోస్ట్‌పోన్‌మెంట్ కూడా అన్‌కాన్‌స్టిట్యూషనలే, అందువల్ల, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినదానిలో మొదటిది....

Mr. Speaker:—If the postponement was by the Deputy Speaker it would have been certainly unconstitutional. It is now being convened under my directions.

శ్రీ టి. అన్నప్ప :— మీరు ఇండిపెండెంటుగా సమావేశం పెట్టలేదు, 14వ తేదీనగా, ... తేదీన జరుగుతుందని చెప్పేది యిది. సక్రమంగా జరగవలసినదానికి ప్రొసీజర్ చేశారు. ఆవిషయం తమరు గుర్తించవలసివుంటుంది.

Sri T. Nagi Reddy :—That is a different thing. But now I have asked for another clarification. The vote on account cannot be presented except for two reasons and the reasons have been specifically stated in the Constitution. We cannot over rule the Constitution and go. In the Constitution, it is said—"(b) to make a grant for meeting an unexpected demand upon the resources of the State when on account of the magnitude or the indefinite character of the service the demand cannot be stated with the details ordinarily given in an annual financial statement.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Art. 206 (b) does not concern with the vote on account Sir. It is Art. 206 (1) that is concerned with the vote on account"

Sri T. Nagi Reddy :—"206 (1) (a) : to make any grant in advance in respect of the estimated expenditure for a part of any financial year pending the completion of the procedure prescribed in article 203 for the voting of such grant and the passing of the law in accordance with provisions of article 204 in relation to that expenditure;" There fore, I agree that Vote on Account can be taken. But, let us go to (b): it says: "to make a grant for meeting an un-expected demand upon the resources of the State when on account of the magnitude .." లక్షలు 300 కోట్లా 200 కోట్లా 100 కోట్లా, ఒక కోటా, లేక మైనస్‌లో వుందా అనేది తెలియనప్పుడు టెంపోరరీగా తీసుకోవచ్చు రెండు ప్రధానమైన అంశాలు వుంటే తప్ప ఓట్ ఆన్ అక్కౌంటు అనేది రాదు. To finalize the Finacial Statement in toto and in complete form, we take a Vote on Account. Next, it says:"..or the indefinite character of the service the demand cannot be stated with the details ordinarily given in an annual financial statement;" డిటయిల్సు ప్రజెంటు చేయలేకపోయినప్పుడు ఓట్ ఆన్ అక్కౌంటు తీసుకొని మూడు, నాలుగు నెలల్లో కంప్లీటు డిటయిల్సుతో కంప్లీట్ బడ్జటు తయారు చేయడానికి వీలుగా తీసుకోవచ్చునని వున్నది. అయితే. ఇప్పుడు యిది ఎందుకు తెచ్చారు ?

Mr. Speaker : - My understanding of this Article, so far as 206 (b) is concerned, is it provides a provision for unexpected contingency, for an unforeseen thing. Supposing we do not know what will happen and suddenly the State is compelled to incur expenditure on an unforeseen incident, it only provides for it-if my reading is correct. Because it clearly says 'an unexpected demand'; Supposing a sudden emergency arises in the State in which case the Government is forced to spend some crores or there is some earthquake and the Government has got to spend some crores on relief works, only for such emergencies this provision is made-if I am right.

Sri T. Nagi Reddy :—Whatever be the reasons, the reasons are clear.

Mr. Speaker :—'(a)' does not apply; so far as (b) is concerned, it is intended to meet very extraordinary situation, an unexpected situation.

Sri T. Nagi Reddy :—That is exactly my point. ఆ అనెక్స్‌పెక్టెడ్ సిట్యుయేషను లేకపోతే ఓట్ ఆన్ అక్కౌంటు అనేది లేదు. సాధారణంగా ఓట్ ఆన్ అక్కౌంట్ అనేది ఒక కొత్త ప్రభుత్వం ఏర్పడినప్పుడు ఆ ప్రభుత్వానికి ఫుల్ బడ్జట్ ప్రజెంటు చేయడానికి వీలులేదు కాబట్టి 5 సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఓట్ ఆన్ అకౌంటును వస్తారు. ఎలక్షనులు అయిన వెంటనే మొదటి బడ్జట్ సమావేశంలో అట్లా తీసుకుంటారు. వారికి టైము లేదు కాబట్టి, అంతా ప్రజెంటు చేయడానికి వీలులేదు కాబట్టి అట్లా చేస్తారు. ఇప్పుడు యీ గవర్నమెంటు రెండేళ్ల నుంచి వున్నది, టైము దండిగా వున్నది. లెక్కలు తెలియలేకపోవడానికి కారణం ఏమిటి ?

Mr. Speaker :—I am so sorry that I am not able to agree with you. That is all I can say. Now, I will ask the Chief Minister to present the budget.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అధ్యక్షా !

Sri T. Nagi Reddy :—I must say that this is not only unconstitutional, but this is an extraodinarily bad precedent.

Mr. Speaker :—I am sorry I do not agree with you.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—1969-70 సంవత్సరపు

Sri G. Latchanna :—We want to protest the way in which he is reading. I want to make a statement before you permit the Chief Minister to read. I don't allow it. I want to make a statement. Let me be allowed to make the statement.

(Many Members were seen thumping the benches)

Sri C. V. K. Rao :—The Chief Minister cannot act in such an autocratic manner.

Sri G. Latchanna :—I want to make a statement on this aspect.

"When there is a grave situation, uttar lawlessnesse, and chaos in the State, the primary duty of any leader of the Legislature.

Sri K. Brahmananda Reddy :—How can that be?

Mr. Speaker :—Let us see.

Sri G. Latchanna :—You may accept or not accept. The primary duty of any leader is to take the House into confidence convene the Legislature immediately to seek its advice and guidance. But, most unfortunately Sri K. Brahmananda Reddy, leader of the Andhra Pradesh Legislative Assembly, has failed to do so. On the contrary,....

Mr. Speaker :—I anticipate what you are going to say.

Sri G. Latchanna :— On the contrary, he got the Legislature postponed which was summoned to meet on the 14th February 1969 to 3rd March 1969 totally disregarding the unanimous advice of all the Members of the Opposition Parties in the Business Advisory Committees of both the Houses of Legislature at a joint meeting convened for the first time in the history of Andhra Pradesh Legislature, at his instance, to discuss the desirability of the said postponement.

Further, it is highly retrograde to convert the Budget session summoned to have a detailed discussion Demandwise, into a simple Vote on Account budget on some flimsy pretext. This action of Sri K. Brahmananda Reddy and his cabinet is unprecedented, reactionary arbitrary and outrageous.

It is therefore evident that Sri K. Brahmananda Reddy, the Chief Minister, is playing tactics of skipping over the problem instead of boldly facing it and concentrating his efforts to drag on the days of his power in spite of his transparent failure maintain law and order and protect the person and property in the State.

We, therefore, vehemently protest this sort of deceptive and dictatorial action of Sri K. Brahmananda Reddy and WALK OUT.

Sri K. Brahmananda Reddy :— I refute what all has been said.

(At this stage, Sri G.Latchanna followed by other Members of his party left the Assembly Chambers).

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, గౌరవనీయ ప్రతిపక్షనాయకులు చెప్పిన సెంటిమెంట్సుతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతా అట్టుడికినట్లు ఉడికిపోతున్న సందర్భంలో బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ప్రభుత్వం శాసనసభ సమావేశాన్ని అర్బిట్రరీగా వాయిదా వేయడం జరిగింది. వైల్ రోమ్ వజ్ బర్నింగ్ నీరో వజ్ ఫిడిలింగ్ అన్నట్లుగా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు తమ రాజ్యాంగాన్ని సాగిస్తున్న పద్ధతి రాజ్యాంగ పద్ధతికి, ప్రజాస్వామ్యానికి భంగకరమనీ దానిని ఖండిస్తూ నేను యీ సభనుంచి వాకవుట్ చేస్తున్నాను.

(Sri Ch. Rajeswara Rao then left the Asssembly Chambers)

(At this stage, Many Members in the opposition were seen standing).

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి (తుంగతుర్తి) :— మొదట ప్రకటించిన తేదినుంచి యీ బడ్జెటు సమావేశాన్ని కూడా వాయిదా వేసి, ఓట్ ఆన్ అక్కౌంటు.......

Mr. speaker :— I am not hearing any of you now. And this will not go into record.

Sri C. V. K. Rao :— Let us protest for the autocratic manner in which this is going on. I want you to allow us to have our say.

Mr. Speaker :— Well, Mr. Rao, there is an end of it. Nothing is going to be recorded. You can go on for any amount of time.

Sri C. V. K. Rao :— Am I not an elected Member like any of you ....Very well, you can take all this out of the record. But as speaker don't you give me an opportunity to have my say? Why don't you permit me to have my say? I am not prepared to go. Let me have my say. You permit me to have my say. I am going to assert my rights Don't you permit me to here my say. After all, you are the elected representative of this august body. Is it not your duty to give me a chance to speak.

Mr. Speaker :— Will you hear me?

Sri C. V. K. Rao :— Very well, I here you.

Mr. Speaker :— You are losing all your seriousness by your simple laughter. If you laugh, I must reciprocate. The seriousness of the matter is, it concerns four crores of people and therefore you understand my passion.

After the ruling has been given, every Member wants to get up and make a speech. I have not heard anywhere any such precedent in any democratic country.

Sri C. V. K. Rao :—Is there any Assembly where the Speaker will not permit a Member not to speak, Sir ?

Mr. Speaker :—I would take out the records and show you how many times you have got up and spoken even without my permission.

Sri C. V. K. Rao :—I am prepared to take the risk. Of course, I have not just come ....

Sri K. Brahmananda Reddy :—May I have your permission to go on, Sir ?

Sri C. V. K. Rao : - If you have permitted one Member, will you not give me that right ? That is my request.

(Sri K. Brahmananda Reddy Rose in his Seat)

Sri C. V. K. Rao :—When I am standing, the hon. Leader of the House cannot..........

శ్రీ టి. లక్ష్మారెడ్డి (ఘనపూర్) :— అధ్యక్షా, సాంప్రదాయం ప్రకారం పార్టీ రిప్రజెంటిటివ్స్‌కు వాకౌట్ చేసే అధికారం ఉంది. ప్రజలలో ఎంతో ఆందోళన జరుగుతున్నప్పటికి తెలంగాణా సర్‌ప్లస్‌లు ఎంతో లెక్కలు తేల్చకుండా యావదాంధ్ర దేశం ముక్కలు అవడానికి అవకాశం కల్పించిన బ్రహ్మానంద రెడ్డి గారి ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా పెద్ద మనుష్యుల ఒప్పందాన్ని అఖిల పక్ష ఒప్పందాన్ని గుర్తింపజేయనందుకు నిరసనగా వాకౌట్ చేస్తున్నాను.

(Sri T. Lakshma Reddy then left the Assembly Chamber)

Sri C. V. K. Rao :—When you have permitted another Member, do I not get that opportunity ? You have permitted another Member. Of course, I do not want to make you unhappy. I know the position and I do not want to make you unhappy. You

excuse me if I did so. When I am asking for permission, don't you be good enough to permit me to speak too. Therefore, permit me to speak, Sir.

Mr. Speaker :—Since you are so submissively asking for my permission, I permit you to speak whatever you want to say.

Sri C. V K. Rao :—I protest the way in which the Chief Minister is acting in an autocratic manner to hoodwink four crores of people. The Chief Minister as leader of this august body, the Andhra Pradesh Legislative Assembly, has implicated 45 legislators including the Ministers and brought forth what is called the January 19th agreement, thereby intensifying the dissatisfaction and discontent in the people, and created conflict and suffering in the State ; and in order to escape this responsibility he has avoided the legislature to express its concern over the affairs and suggest ways and means of improving the position in the State. Now, the Chief Minister is not even presenting the Annual Financial Statement of the State. He has adopted an autocratic and unconstitutional procedure and I vehemenly protrst. With due respect to you, Sir, I walk out.

(Sri C. V. K. Rao left the Assembly Chambers)

Presentation of the Annual financial Statement
(Budget) for 1969-70.
Vo:e on Acconnt.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :

అధ్యక్షా !

1969-70 సంవత్సరపు ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెటును నివేదిస్తున్నాను. అయితే, ప్రస్తుతం, ఆరునెలల కాలానికి, అనగా 1969 ఏప్రిల్ ఒకటవ తేదీనుండి 1969 సెప్టెంబర్ అంతానికి సరిపడే "ఓట్ ఆన్ ఎకౌంటు" ను మాత్రమే అర్థిస్తున్నాను. ఏ కారణాలవలన ఈ పని చేయవలసివచ్చిందో, వాటిని గురించి ప్రస్తావిస్తాను :—

(అ) అయిదవ ఆర్థిక సంఘం తాత్కాలిక తీర్పు ప్రకారం, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రాష్ట్రప్రభుత్వం 1969-70 ఆర్థిక సంవత్సరానికిగాను అదనంగా రూ. 7.55 కోట్లను పొందగలుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. రాజ్యాంగపు 275 (1) సూత్రం వర్తించే పన్నులు, డ్యూటీలు, గ్రాంటుల వాటాగా ఈ అదనపు మొత్తం లభిస్తుంది. కాని రాష్ట్ర రివిన్యూ లోటును ఈ మొత్తం ఏమాత్రమూ భర్తీచేయలేదు. ఈ విషయమై గత జనవరి ఆఖరువారంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం ఆర్థిక సంఘంతో సంప్రదింపులు జరిపింది. సంఘానికి తుది నివేదికనుకూడా సమర్పించింది. గడచిన మూడు సంవత్సరాల వార్షిక ప్రణాళికల్లో నిశ్చయించుకున్న ఖర్చుతోసహా రాష్ట్రప్రభుత్వపు కనీస అవసరాలను తీర్చడానికిగాను, పన్నులు, డ్యూటీల్లో ఇంకెక్కువభాగాన్ని కేటాయించాలని, సహాయక గ్రాంటులను అధికంచేయాలని ప్రతిపాదించాం. ఆర్థిక సంఘం తుదినివేదిక రాష్ట్రపతికి 1969 జులై నెలాఖరుకు నివేదింపబడగలదని అనుకుంటున్నాం.

ఈ సంఘం చివరి తీర్పుకింద, రాష్ట్రపు రివిన్యూ లోటు పూర్తిగా భర్తీ కాగలదని ఆశిస్తున్నాం. ఈ చివరితీర్పు తెలిసిన తర్వాత, మన ఆదాయాలను సమగ్రంగా అంచనా వేయటానికి వీలవుతుంది.

(ఆ) మన నాల్గవ ప్రణాళిక ముసాయిదా ప్రకారం, మొత్తం వినియోగం రూ. 650 కోట్లు వుంటుంది. రాష్ట్ర ప్రణాళికకు కేంద్రం చేయగల సహాయం ఇంకా నిశ్చితంకాలేదు. కేంద్ర, రాష్ట్రాలమధ్య కేటాయింపులను గురించిన కొన్ని విషయాలు ఇంకా పరిష్కారం అవవలసి వున్నవి. మన రాష్ట్రం కేంద్రానికి చెల్లించవలసిన ఋణభారం చాలా భారంగానే వుంది, ఈ తిరిగి చెల్లింపుల పద్ధతి తేలితేగాని, ప్రణాళికకు రాష్ట్రం సమకూర్చుకోగలిగిన వసతుల విషయం పూర్తిగా అంతుచిక్కదు. నాల్గవ ప్రణాళికయొక్క రూపురేఖలు ఇంకా అనిశ్చితంగానే వున్నవి. అంతేకాదు, 1969-70 వార్షిక ప్రణాళిక కూడా ఇంకా అనిర్దిష్టంగానే వుంది. పై విషయాలన్నీ తేలితేగాని, 1969-70 ప్రణాళిక ఖర్చును లెక్కించటానికి వీలుండదు.

(ఇ) 1969 జనవరి 19 వ తేదీన జరిగిన అఖిలపక్ష సమావేశంలో, తెలంగాణా మిగులు వచ్చే అయిదు సంవత్సరాలలో తెలంగాణా అభివృద్ధికి గాను పూర్తిగా వినియోగం కావాలని అంతా అంగీకరించారు. ఈ విషయం గౌరవసభ్యులకు తెలుసు. రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటినుంచి చేకూరిన తెలంగాణా మిగుల్లు ఎంత అనే విషయం గురించి ఆడిటర్ జనరల్ ప్రతినిధి పరిశీలిస్తున్నారు. ఈ పరిశీలన తేలితేగాని, ఈ విషయమై ప్రత్యేకించి కేటాయింపులు చేయటానికిగాని, ఆదాయ వ్యయాలను ప్రాంతీయ పద్ధతిన విడదీయటానికిగాని వీలులేదు.

నేను పైన వివరించిన కారణాల దృష్ట్యా, ఆరు నెలల కాలానికి సరిపడ "ఓట్ ఆన్ అక్కౌంటు" ను నివేదించటమే యుక్తమైన విధానముగా శాసనసభ్యులు ఆమోదిస్తారని నమ్ముతున్నాను.

1967_68 లెక్కలు

1967–68 రివిన్యూ జమల మొత్తం రూ. 184.27 కోట్లు. రివిన్యూ ఖాతాన ఖర్చు రూ. 189.81 కోట్లు. 1967-68 సవరించిన అంచనాల్లో ఊహించిన రూ. 2.58 కోట్ల స్థానే, తరుగు రూ. 5.54 కోట్లు ఏర్పడింది. పరిస్థితి ఇలా క్షీణించటానికి ప్రధానకారణం భూమి రివిన్యూ ఆదాయం తగ్గటం.

1968–69 సవరించిన అంచనాలు

మొదట్లో అనుకున్న రూ. 199 కోట్ల స్థానే రివిన్యూ ఖాతాన జమ రూ. 208.52 కోట్లకు పెరిగింది.

రివిన్యూ ఖాతాన ఖర్చు మొదట్లో అనుకున్న రూ. 204.67 కోట్ల నుంచి రూ. 239.67 కోట్లకు పెరిగింది.

1968–69 బడ్జెటులో మొత్తం పెట్టుబడి వినియోగం కింద రూ. 33.68 కోట్లు కేటాయించబడినై. సవరించిన అంచనా ప్రకారం ఈ మొత్తం రూ. 38.87 కోట్లు అని నిర్దేశించబడింది. పింఛన్లను కమ్యూట్ చేయటం, జాగీర్దార్లకు చెల్లింపులు, నీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి, నిర్మాణాలు, పారిశ్రామిక అభివృద్ధి వగైరాల దృష్ట్యా ఇది అవసరమైంది.

పైన చెప్పిన వ్యవహారాల దృష్ట్యానూ, ఋణాలు, అడ్వాన్సులు, పబ్లిక్ ఋణం, డిపాజిట్ల దృష్ట్యానూ ఈ సంవత్సరం రూ. 45.94 కోట్ల తరుగు రొక్కపు నిలవతో ముగియవచ్చునని అనుకుంటున్నాం.

1969–70 బడ్జెటు అంచనాలు

1969–70 బడ్జెట్ అంచనాల్లో, మొత్తం రివిన్యూ రూ. 279.[illegible] కోట్లు అని, రివిన్యూ ఖర్చు రూ. 288.47 కోట్లు అని కేటాయించటం జరిగింది. వచ్చే సంవత్సరపు ప్రణాళికకు కేంద్ర సహాయం రూ. 64.58 కోట్లు వుండగలదని భావిస్తున్నాం. ఇందులో కేంద్ర గ్రాంటు రూ. 5.13 కోట్లు అని, రివిన్యూ ఖాతాన వినియోగం రూ. 13.66 కోట్లు వుండ వచ్చునని అనుకుంటున్నాం. ప్రణాళికేతర ఆదాయానికి, వ్యయానికి, మధ్యనున్న లోటును, అయిదవ ఆర్థిక సంఘం తీర్పు ద్వారా లభించే సహాయక గ్రాంటుల మూలంగా పూర్తిగా భర్తీచేసుకోగలమని అనుకుంటె, అప్పుడు రివిన్యూ ఖాతాన నికర తరుగు రూ. 8.5 కోట్లు వుంటుంది.

1969–70 లో మొత్తం పెట్టుబడి వినియోగం రూ. 40.19 కోట్లు అని అంచనా వేయబడింది. ప్రస్తుత సంవత్సరపు బడ్జెట్ అంచనాల ప్రకారం ఈ మొత్తం రూ. 33.68 కోట్లు. సవరించిన అంచనాల ప్రకారం రూ. 38.87 కోట్లు. ఋణాలు, అడ్వాన్సుల కింద పంపిణీలకు గాను రూ. 18.11 కోట్లు మొత్తం కేటాయించబడింది.

1968–69 సంవత్సరం రూ. 4.9 కోట్ల రొక్కపు నిలవతో ప్రారంభమైంది. రూ. 45.94 కోట్ల తరుగు రొక్కపు నిలవతో

ముగియవచ్చు. రివిన్యూ, ఖర్చు, పెట్టుబడి వినియోగం, ఋణాలు, అడ్వాన్సులు, అప్పు, డిపాజిట్లు వగైరాల దృష్ట్యా, 1969–70 సంవత్సరం రూ. 45.94 కోట్ల తరుగు రొక్కపు నిలవతో ముగియవచ్చుననుకుంటున్నాం.

ప్రణాళికా వినియోగం

1968–69 వార్షిక ప్రణాళిక:— 1968–69 లో, రూ. 72.13 కోట్ల ప్రణాళిక వినియోగానికి కేంద్రసహాయం రూ. 58 కోట్లు వుండగలదని భావించాం. అయితే ప్రణాళికా సంఘం రూ. 56.05 కోట్ల వినియోగాన్ని మాత్రమే ఆమోదించింది. ఇందులో కేంద్ర సహాయం రూ. 37.3 కోట్లు. పూర్వపు ప్రణాళికకు సంబంధించిన కొరదలా కార్యక్రమాలకైనా ఈ మాదిరి ప్రణాళిక సరిపోదు. కేంద్ర సహాయపు తగ్గింపు విషయమై అసమ్మతిని తెలిపాం. సహాయాన్ని 1967-68 స్థాయికి కాకపోయినా, కనీసం, బడ్జెటులో భావించుకున్న రూ. 53 కోట్లకైనా పెంచవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరాం.

ఆ తర్వాత, దేశంలోని కొన్ని యితర భారీ ప్రాజెక్టుల్లాగానే, నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అదనంగా రూ. 5.5 కోట్లు సమకూర్చింది. దాని దృష్ట్యానూ, ఆడ్–హాక్ ఋణాల తిరిగి చెల్లింపుల విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం చూపిన సౌకర్యాల దృష్ట్యానూ ప్రణాళికను రూ. 73 కోట్ల స్థాయికి సవరించటం జరిగింది.

1969–70 వార్షిక ప్రణాళిక :—1969-70 వార్షిక ప్రణాళిక ప్రమాణాన్ని కచ్చితంగా నిర్దేశించటంలోగల ఇబ్బందులను ఇదివరకే వివరించాను. మన వసతుల పరిస్థితి గడ్డుగానే వుంటుంది. ఇందుకు ముఖ్య కారణం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తిరిగి చెల్లించవలసిన ఆడ్-హాక్ ఋణాలు. అందుకని ప్రణాళికా వినియోగాన్ని రూ. 84.87 కోట్లకు పరిమితం చేయవలసి వచ్చింది. కొరదలా కార్యక్రమాలను కొనసాగించాలన్నా, కనీసం ఈ మొత్తం అవసరం, ముఖ్యంగా విద్యుచ్ఛక్తి, నీటి పారుదల, వీటికి సంబంధించిన కొరదలా పనులను పూర్తి చేయాలి గదా. అయితే నాల్గవ ప్రణాళికా ముసాయిదా దృష్ట్యా చూస్తే, ఇది ఇంకెక్కువగానే వుండవలసివుంది.

1969—70 బడ్జెట్‌లో క్రొత్త సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, ఇతర కార్యక్రమాలు

మన ఆర్థిక పరిస్థితి కటకటగానే వుంటోంది. అయినా, కొన్ని ప్రధాన సంక్షేమ కార్యక్రమాలను అమలు జరపక తప్పదు. అందుకని క్రింది విధంగా ప్రత్యేకమైన కేటాయింపులు ప్రతిపాదింపబడినై :—

			రూ. లక్షలు
1.	గాంధీ శతజయంతి సంవత్సరంలో హరిజనుల, గిరిజనుల ఉద్ధరణ		100
2.	అదనంగా 6 వేల వార్ధక్యపు పింఛనులను సమకూర్చటానికై (ఇప్పుడు ఏటా వుంటున్న 60 వేలు కాక)		10
3.	సైకిల్ పన్నును, కొన్ని ఆదాయ వర్గాల వ్యక్తుల విషయంలో వృత్తి పన్నును, యజమానులే నడుపు రిక్షాలకు లైసెన్సు రుసుమును రద్దుచేసే ప్రతిపాదనల దృష్ట్యా, పురపాలక సంఘాలకు కలిగిన నష్టానికి పరిహారం		30
4.	రాష్ట్రంలోని మూడు విశ్వవిద్యాలయాలకు గ్రాంట్లు.—		
	ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం	37	
	ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం	20	
	శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం	11	68
5.	పనికిరాని పోలీసు శకటాల బదులు క్రొత్తవాటి ఏర్పాటుకై		15
6.	రాష్ట్రంలో పోలీసు శాఖను బలపరచటానికై		15

			రూ. లక్షలు
7. హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ జంట నగరాల్లో సౌకర్యాల అభివృద్ధికై	...	...	40
8. విశాఖపట్నం నగర సౌకర్యాల అభివృద్ధికై	...	...	10
9. వరంగల్, కాకినాడ, తిరుపతి వగైరా పట్టణాల్లోని ఆసుపత్రుల్లో, డిస్పెన్సరీల్లో ఆహారానికి, వైద్యానికి, గ్రామీణ డిస్పెన్సరీలను బలపరచటానికి అదనపు కేటాయింపులు.	...	...	24

జై హింద్ !

ముగింపు

సమగ్రమైన బడ్జెటును ఈ సెప్టెంబరు లోపు సమర్పిస్తాను. ఆర్థిక సంఘం తుది తీర్పు కూడా ఈలోపు ప్రకటింపబడుతుంది. అలాగే నాల్గవ ప్రణాళిక రూపురేఖలు కూడా నిర్దిష్టంకావచ్చు. తెలంగాణా మిగుళ్ళ లెక్కలూ తేలవచ్చు. ఈ విషయాలను దృష్టిలో వుంచుకొని, రాష్ట్రంలో ఆర్థిక పరిస్థితిని సమీక్షించుకొని,తుది బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను రూపొందించటం జరుగుతుంది. మనం అమలు జరుపుతున్న ముఖ్య కార్యక్రమాల గురించి, విధానాలను గురించి అప్పుడు సావకాశంగా ప్రస్తావిస్తాను.

ANNOUNCEMENT

re : Request of Sri K. Butchi Rayudu to sit as an independent Member.

Mr. Speaker :—Now, I have got a few announcements to make. Sri K. Butchi Rayudu has written a letter to me which reads like this: "Sir I inform you that I want to sit as an independent member in the Assembly. So, please arrange my seat as an independent member".

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :—Sri Latchanna and some other members have given a notice under Rule 95 i.e., to discuss a matter of importance. I shall read out the contents of the notice after a while on getting the files.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya has also given a notice under Rule 95 i e., with regard to the same thing.

Sri Vavilala and Ramanatham have also given notice under Rule 63 i.e., notice of an adjournment motion to discuss the same thing.

I have allowed Rule 95 notices. Discussion will take place from 3 p. m. to 7 p. m. on 7th afternoon i.e., immediately after the question hour is over.

Sri Mahananda has also given a notice with regard to the same thing.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—చర్చ 8 గంటలనుండి రాత్రి 8 గంటలవరకు పెట్టండి కనీసం 5 గంటలయినా చర్చకు సమయం ఉండాలి.

Mr. Speaker ;—Immediately after question hour we will take it up. Question hour is from 2 to 3 p. m. From 3 to 7 p. m., we will take it up.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—దీని మీద చర్చ ఎన్నాళ్లుంటుంది. రెండు రోజులు ఉంటుందా ?

Mr. Speaker :—Only one day. Some of the members of the Communist Party and Mr. Badri Vishal Pitty and Smt. Eswari Bai have given notice under Rule 75 i.e., vote of no-confidence against the Ministry. They have not yet come to me; In case the House grants leave for the vote of no-confidence, it was decided in the Business Advisory Committee that we should allot two days for the vote of no-confidence motion. One day for the other thing and 2 days for this.

This is what Mr. Latchanna has given under notice under 95 :

"I hereby give notice to move a motion under Rule 95 for the discussion of a matter of urgent public importance viz., recent lawlessness in the State and the utter failure of the Government of Andhra Pradesh in maintaining law and order and in protecting person and property during the disturbances."

The same thing with regard to other disturbances.

The notice given by Sri Vavilala reads like this :

"This Assembly feels extremely sorry for the failure of the Government in maintaining law and order and safty of the State and its people from loss of life, property, security and modesty since these two months and expresses its deep sympathy to the victims and demand the Government to appoint a committee to go into the whole affairs and report its findings to the Assembly within 3 months."

This has been admitted.

The other notices under Rule 63 have all been disallowed.

ANNOUNCEMENT

re : DECISION OF THR BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

Mr Speaker :—The following is the proceedings of the Business Advisory Committee which was held yesterday :

"I am to announce to the House the following decisions of the Business Advisory Committee held on 2nd March, 1968 ;

D scussion of a matter under Rule 95 of the Assembly Rules.	7-3 69 (Friday)
Discussion on the no-confid nce motion (if leave is granted)	8th & 9th March
Pres ntation of supplementary budget.	10th March
Discussion on the Budget for 1969-1970 i.e., Vote on Account.	10th, 11th, 12th, 13th and 14th (5 days)
Vote on Account on the Budget for 1969-70.	15-3-1969
Discussion and Voting on supplementary items of expenditure for 1968-69.	17-3 1969
Discussion and Voting on Appropriation Bills.	18-3-1969

The House is adjourned till Two 'O' C'ock on Friday, the 7th March, 19 9.

The House then adjourned till Two of the Cl ck on Friday, the 7th March, 1969.

APPENDIX

Speech of Sri K. Brahmananda Reddi, Chief Minister presenting the Budget for 1969-70 *to the Andhra Pradesh Legislature on* 3rd *March* 1969.

SIR,

I rise to present the Budget of Andhra Pradesh for the year 1969-70 ; I am however, for the present seeking "Vote on Account" for a period of six months, *i.e.*, from 1st April 1969 to the end of September 1969. I am compelled to follow this course for the following reasons :—

(*a*) Honourable Members are aware that under the Interim Award of the Fifth Finance Commission, the State Government would be getting for the financial year 1969-70 an additional amount of Rs. 7.55 crores from the Government of India by way of its share of taxes and duties and grants under Article 275 (1) of the Constitution. This does not even marginally cover the revenue gap of the State. Subsequently in its final Memorandum presented to the Fifth Finance Commission and during the recent discussions it held with the Commission in the last week of January 1969, the State Government urged for a larger devolution of taxes and duties and increase of grant-in-aid to cover the minimum requirements of the State Government including the committed expenditure in respect of the last three years' Annual Plans. The Commission is expected to submit its final Report to the President of India by the end of July 1969. It is earnestly hoped that under the final Award of the Commission the entire revenue gap of the State will be fully covered. A final estimate of our receipts could be attempted only on the basis of the final Award of the Commission.

(*b*) Our draft Fourth Five-Year Plan envisages a total outlay of Rs. 650 crores. The Central assistance for the State Plan has yet to be settled as certain issues regarding the allocation of outlays as between the Central sector and State sector remain unresolved. The burden of repayment of loans to the Centre by this State is specially onerous and unless the question of re-scheduling their repayment is settled, the State's resources for the Plan cannot be assessed fully. The exact size of our Fourth Plan is therefore yet to be determined. In fact even our Annual

Plan of 1969-70 is still indeterminate. Only after the above issues are settled would it be possible to estimate the Plan expenditure for 1969-70.

(*c*) Honourable Members are aware that at the All Party Conference held on 19th January 1969, it was agreed that the Telangana surpluses will be fully utilised for the development of Telangana region during the next five years. The exact Telangana surpluses which have accrued since the formation of the State are being worked out by a representative of the Auditor-General. Only after his findings are available would it be possible to determine the special provision which will have to be made in this regard and work out region-wise break up of receipts and expenditure.

For the reasons explained above, Honourable Members will appreciate, I am sure, that the only expedient course we could follow would be to seek a 'Vote on Account' for six months.

Accounts for 1967-68

The Revenue Receipts in 1967-68 amounted to Rs. 184.27 crores while expenditure on Revenue Account was Rs. 189.81 crores. The deficit was Rs. 5.54 crores as against the anticipated deficit of Rs. 2.58 crores in the Revised Estimates 1967-68. The deterioration is mainly due to the fall in land revenue receipts.

Revised Estimates 1968-69

As against the original estimates of Rs. 199 crores the Revenue Receipts have now risen to Rs. 203.52 crores.

Revenue Expenditure has also risen from the original figure of Rs. 204.67 crores to Rs. 239.67 crores.

The Budget for 1968-69 provided for a total capital outlay of Rs. 33.68 crores as against which the Revised Estimate has been fixed at Rs. 38.87 crores. This has become necessary in order to meet expenditure on schemes such as commutation of pensions, payments to Jagirdars, irrigation, electricity, buildings, industrial development, etc.

After taking into account the above transactions and those under Loans and Advances, Public Debt and Deposits, the year is expected to close with a cash balance of minus Rs. 45.94 crores.

Budget Estimates 1969-70

The Budget Estimates for 1969-70 provide for a total revenue of Rs. 279.91 crores and Revenue Expenditure of Rs. 288.47 crores. We are assuming central assistance of Rs. 64.58 crores for the next year's Plan. Out of this, the central grant is expected to be Rs. 5.13 crores, while the outlay on Revenue account is likely to be Rs. 13.66 crores. The net deficit on Revenue account will therefore be Rs. 8.5 crores assuming that the gap between non-Plan receipts and expenditure is fully covered by grants-in-aid under the Award of the Fifth Finance Commission.

The total capital outlay is estimated at Rs. 40.19 crores for 1969-70 as against the Revised Estimates of Rs. 38.87 crores and Budget Estimates of Rs. 33.68 crores for the current year. A sum of Rs. 18.11 crores is provided for disbursements under Loans and Advances.

The year 1968-69 opened with a cash balance of Rs. 4.3 crores and is expected to close with a minus cash balance of Rs. 45.94 crores. On the basis of Revenue and Expenditure, Capital outlay, Loans and Advances, Debt, Deposits, etc., the year 1969-70 is expected to close with a minus cash balance of Rs. 45.94 crores.

Plan Outlay

Annual Plan 1968-69—In 1968-69, as against an outlay of Rs. 72.13 crores in the Plan, Central assistance of Rs. 53 crores was assumed. The Planning Commission had, however, approved an outlay of only Rs. 56.05 crores with a central assistance of Rs. 37.3 crores. A Plan of this size would have been totally inadequate to meet even the spill-over commitments. We therefore protested against the reduction in Central assistance and requested the Government of India for increasing the assistance, if not to the level of 1967-68, at least to Rs. 53 crores assumed in the Budget.

Subsequently, the Government of India have intimated an additional assistance of Rs. 5.5 crores for Nagarjunasagar Project as was done in the case of certain other major projects in the country. With this and with certain relief given by the Government of India in the repayment of *ad-hoc* loans, the Plan has been revised to Rs. 73 crores.

Annual Plan 1969-70—The difficulties in finalisation of the size of the Annual Plan of 1969-70 have already been

explained. Our resources position will, however, continue to be difficult, particularly on account of the repayment of *ad-hoc* loans to the Government of India. We have therefore been obliged to restrict the Plan outlay to Rs. 84.87 crores being the minimum required to meet the spill-over commitments, especially, under Power and Irrigation, although having regard to the size of the Draft Fourth Plan, it should be larger.

New Welfare and Other Measures in the Budget 1969-70

Our financial position continues to be acute. Yet it is imperative that we have to undertake certain essential welfare measures. The following special provisions are accordingly made :—

			Rs. lakhs
(*i*)	Uplift of Harijans and Girijans in the Gandhi Centenary year		100
(*ii*)	Provision for additional 6000 Old Age Pension cases (over and above the existing 60000 cases annually) ..		10
(*iii*)	Compensation to Municipalities for loss on account of proposals for the abolition of cycle tax, profession tax in respect of persons in certain income groups, and abolition of licence fees for owner-driven rickshaws. ..		30
(*iv*)	Grants to the 3 Universities in the State as follows :—		
	Osmania University	37	
	Andhra University	20	
	Sri Venkateswara University ..	11	68
(*v*)	For replacement of condemned police vehicles.		15
(*vi*)	Extra provision for strengthening the Police Force in this State ..		15
(*vii*)	Provision for improvement of amenities in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad		40

(*viii*) Provision for improvement of amenities in Visakhapatnam Town .. 10

(*ix*) Extra provisions for diet and medicine charges in hospitals and dispensaries at Warangal, Kakinada, Tirupathi etc. and for strengthening rural dispensaries 24

Conclusion

I shall present the final budget before September 1969. In the meantime, the final Award of the Finance Commission will have been pronounced; the Fourth Five-Year Plan finalised and the Telangana surpluses worked out. In the light of these and upon due assessment of the economic situation in our State, the final budget proposals will be formulated. I shall then take the opportunity of reviewing our more important programmes and policies.

اردو ترجمه

شری کے - برهمانند ریڈی - چیف منسٹر نے ۳ - مارچ سنه ۱۹۶۹ع کو مقننه آندھرا پردیش میں ریاستی سوازنه بابت سنه ۷۰-۱۹۶۹ع پیش کرتے ہوئے حسب ذیل تقریر کی -

جناب عالی !

میں ریاست آندھرا پردیش کا سوازنه بابت سنه ۷۰-۱۹۶۹ع پیش کرتا ہوں - میں فی الحال چھ ماہ کی مدت یعنی یکم اپریل ۱۹۶۹ع سے آخر سپٹمبر ۱۹۶۹ کیلئے " علی الحساب " سوازنه پیش کر رہا ہوں - حسب ذیل وجوہات کی وجه سے مجھے اس طریقه کار کو اختیار کرنا پڑا -

(الف) معزز اراکین واقف ہیں که پانچویں فینانس کمیشن کے عبوری فیصله کے تحت ریاستی حکومت کو دستور ہند کی دفعه ۲۷۵ (۱) کے تحت محاصل ، ڈیوٹی اور گرانٹس کے اسکے حصه کی شکل میں سال ۷۰-۱۹۶۹ع کے لئے حکومت ہند سے ۷٫۰۵ کروڑ روپیه کی زائد رقم ملیگی لیکن اس سے ریاست کا مالیاتی خلا ایک حد تک بھی پر نہیں ہوگا - اسکے بعد ریاستی حکومت نے پانچویں فینانس کمیشن کو پیش کرده اسکے فائینل میمورنڈم میں اور جنوری ۱۹۶۹ع کے آخری هفته میں کمیشن سے اسکے حالیه مذاکرات کے دوران اس بات پر زور دیا که محاصل و ڈیوٹی کی زیاده مقدار ریاست کو دی جائے اور گرانٹ میں بھی اضافه کیا جائے تاکه ریاست کی اقل ضروریات کی ، جن میں گزشته تین سالوں کے سالانه منصوبوں کی بابت موعوده اخراجات شامل ہیں ، پابجائی کی جاسکے - توقع ہے که کمیشن اپنی قطعی رپورٹ صدر جمہوریه ہند کو اواخر جولائی ۱۹۶۹ع میں پیش کردے گا - یه توقع کی جاتی ہے که کمیشن کے قطعی فیصله کے تحت ریاست کا مالیاتی خلا پوری طرح پر کیا جائیگا - ہماری آمدنی کا قطعی اندازه کمیشن کے قطعی فیصله کی بنیاد پر ہی کیا جا سکتا ہے -

(ب) ہمارے چوتھے پنج ساله منصوبه کے مسودے میں جمله ۶۰۰ کروڑ روپیه کے مصارف کا اندازه رکھا گیا ہے - ریاستی منصوبه کیلئے مرکزی امداد کا ابھی تعین ہونا ہے چونکه مرکزی شعبه اور ریاستی شعبه میں مصارف کی تقسیم سے متعلق بعض مسائل ابھی تصفیه طلب ہیں - اس ریاست کی جانب سے مرکز کو قرضوں کی واپسی کا مسئله خاص طور پر بہت مشکل ہے اور تاوقتیکه انکی واپسی کے پروگرام کو دوباره مرتب نه کیا جائے ، منصوبه کیلئے ریاستی وسائل کا پوری

طرح اندازہ نہیں کیا جاسکتا ۔ اسلئے ہمارے چوتھے منصوبہ کے صحیح حجم کا اندازہ ابھی لگانا ہے ۔ در حقیقت ہمارا سالانہ منصوبہ بابت ۷۰-۱۹۶۹ع ہی غیر معین ہے ۔ مندرجہ بالا مسائل کے تصفیہ کے بعد ہی یہ ممکن ہوسکیگا کہ سال ۷۰-۱۹۶۹ ع کیلئے منصوبہ کے اخراجات کا تخمینہ کیا جاسکے ۔

(ج) معزز اراکین واقف ہیں کہ ۱۹ - جنوری ۱۹۶۹ کو منعقدہ کل جماعتی کانفرنس میں اس بات پر اتفاق کیا گیا تھا کہ آئندہ پانچ سالوں میں تلنگانہ فاضلات کوعلاقہ تلنگانہ کی ترقی پر پوری طرح صرف کیا جائیگا ۔ تلنگانہ فاضلات کی حقیقی مقدار کا تعین ، جو اس ریاست کے قیام کے بعد سے جمع ہوئی ہے، آڈیٹر جنرل حکومت ہند کے ایک نمائندہ کی جانب سے کیا جارہا ہے۔اسکے نتیجہ تحقیقات کے بعد ہی یہ ممکن ہوسکیگا کہ اس خصوصی رقمی گنجائش کا ، جو اس سلسلے میں مختص کی جاتی ہے نیز علاقائی بنیاد پر آمدنی و خرچ کی تقسیم کا تعین کیا جائے ۔

مجھے یقین ہے کہ مصرحہ بالا وجوہات کی بناء پر معزز اراکین اس بات کو محسوس کرینگے کہ ہم جو واحد مناسب راستہ اختیار کرسکتے ہیں وہ ہے چھ ماہ کیلئے 'علی الحساب، موازنہ کی منظوری ۔

حسابات بابت ۶۸-۱۹۶۷ع

سال ۶۸-۱۹۶۷ ع میں ۱۸۴،۲۷ کروڑ روپیہ کی آمدنی ہوئی جبکہ ۱۸۹،۸۱ کروڑ روپیہ کا خرچ رہا ۔ اسطرح ۵،۵۴ کروڑ روپیہ کا خسارہ بر آمد ہوا جبکہ مرسمہ موازنہ بابت ۶۸-۱۹۶۷ع میں ۲،۵۸ کروڑ روپیہ کے خسارہ کی توقع کی گئی تھی ۔ اس انحطاط کی بڑی وجہ آمدنی مالگزاری اراضی میں کمی ہے ۔

مرسمہ تخمینہ بابت ۶۹-۱۹۶۸ع

۱۹۹ کروڑ روپیہ کے ابتدائی اندازہ کے بر خلاف اب آمدنی بڑھکر ۲۰۳،۵۲ کروڑ روپیہ ہوگئی ہے ۔

خرچ کا ابتدائی اندازہ ۲۰۴،۶۷ کروڑ روپیہ کیا گیا تھا لیکن وہ بھی بڑھکر ۲۳۹،۶۷ کروڑ روپیہ ہوگیا ۔

موازنہ بابت ۶۹-۱۹۶۸ع میں جملہ ۳۳،۶۸ کروڑ روپیہ کےمصارف منصوبہ کی گنجائش رکھی گئی تھی جبکہ مرسمہ تخمینہ میں اسکی مقدار ۳۸،۸۷ کروڑ روپیہ مقرر کی گئی ہے ۔ ایسا کرنا ضروری ہے تاکہ مختلف اسکیمات مثلاً معاوضہ وظائف ، جاگیرداروں کو معاوضہ کی ادائیگی ، برق ، عمارات ، صنعتی ترقی وغیرہ پر لاحقہ اخراجات کی پابجائی کی جاسکے ۔

[۱] مذکورہ بالا دادو ستد اور قرضہ جات و پیشگیات ، سرکاری قرضے و امانتوں کے تحت داد و ستد کو ملحوظ رکھنے کے بعد توقع ہے کہ سال کے ختم پر سلک ۳۵،۹۳ کروڑ روپیہ (منفی) ہوگی -

اندازہ موازنہ بابت ۷۰-۱۹۶۹ع

موازنہ بابت ۷۰-۱۹۶۹ ع میں ۲۷۹،۹۱ کروڑ روپیہ کی جملہ آمدنی اور ۲۸۸،۴۷ کروڑ روپیہ کے خرچ کا اندازہ کیا گیا ہے۔ہم آئندہ سال کے منصوبہ کیلئے ۶۳،۰۸ کروڑ روپیہ کی مرکزی امداد کی توقع کر رہے ہیں - توقع ہے کہ اس میں سے مرکزی گرانٹ ۱۳،۰۵ کروڑ روپیہ کی ہوگی جبکہ مصارف اخراجات کا امکان ۱۳،۶۶ کروڑ روپیہ ہے۔ اسطرح ۸،۰۵ کروڑ روپیہ کا خالص خسارہ اس صورت میں بر آمد ہوگا جبکہ غیر منصوبہ جاتی آمدنی اور خرچ میں جو خلا واقع ہے وہ پانچویں فینانس کمیشن کے فیصلہ کے تحت گرانٹس کے ذریعہ پر کیا جائے -

۷۰-۱۹۶۹ع کیلئے جملہ مصارف سرمایہ کا اندازہ ۴۰،۱۹ کروڑ روپیہ کیا گیا ہے جبکہ جاریہ سال کیلئے مرسمہ تخمینہ میں ۳۸،۸۷ کروڑ روپیہ اور اندازہ موازنہ میں ۳۳،۶۸ کروڑ روپیہ تھا - قرضہ جات و پیشگیات کے تحت تقسیم رقوم کیلئے ۱۸،۱۱ کروڑ روپیہ کی گنجائش فراہم کی گئی ہے -

سال ۶۹-۱۹۶۸ع کی افتتاحی سلک ۴،۳ کروڑ روپیہ تھی لیکن توقع ہے کہ اسکی اختتامی سلک ۳۵،۹۳ کروڑ روپیہ (منفی) ہوگی- آمدنی ، خرچ، مصارف سرمایہ ، قرضہ جات و پیشگیات ، قرضے ، امانتیں وغیرہ کے تحت توقع ہے کہ سال ۷۰-۱۹۶۹ع کے اختتام پر سلک ۴۳،۹۳ کروڑ روپیہ (منفی) رہیگی -

مصارف منصوبہ

سالانہ منصوبہ بابت ۶۹-۱۹۶۸

سال ۶۹-۱۹۶۸ میں منصوبہ کیلئے ۷۲،۱۳ کروڑ روپیہ کے مصارف میں ۵۳ کروڑ روپیہ کی مرکزی امداد کی توقع کی گئی تھی لیکن پلاننگ کمیشن نے ۶۱،۰۵ کروڑ روپیہ کے مصارف منظور کئے ہیں جسمیں ۴۷،۳ کروڑ روپیہ کی مرکزی امداد شامل ہوگی- نا مکمل اسکیمات کی تکمیل کے لئے بھی اس حجم کا منصوبہ بالکلیہ نا کافی ہوگا - اس لئے ہم نے مرکزی امداد میں کمی پر احتجاج کیا ہے اور حکومت ہند سے درخواست کی ہے کہ امداد میں اضافہ ، اگر ۶۸-۱۹۶۷ ع کی سطح پر نہ بھی کیا جائے تو کم از کم ۵۳ کروڑ روپیہ کی حد تک ہی کردیا جائے -

ما بعد حکومت ھند نے ناگر جونا ساگر پروجکٹ کیلئے ۵٫۰ کروڑ روپیہ کی زائد امداد کا اعلان کیا جیسا کہ ملک میں بعض دوسرے بڑے پروجکٹوں کے تعلق سے کیا گیا تھا ۔ اس امداد اور عارضی قرضوں کی واپسی کیلئے حکومت ھند کی جانب سے دی گئی کچھ مدد کے ساتھ منصوبہ پر نظر ثانی کی جا کر اسے ۳۷ کروڑ روپیہ کا کردیا گیا ھے ۔

سالانہ منصوبہ بابت ۷۰-۱۹۶۹

سالانہ منصوبہ بابت ۷۰-۱۹۶۹ع کے حجم کو قطعیت دینے میں درپیش مشکلات کا اظہار کردیا گیا ھے ۔ بہر حال ھمارے وسائل کی صورت حال خاص طور پر مشکل ھی رھیگی چونکہ ھمیں حکومت ھند کو عارضی قرضے واپس کرنا ھے ۔ اسلئے ھم مصارف منصوبہ کو ۸۳٫۸۷ کروڑ روپیہ کی حد تک محدود کرنے پر مجبور ھوگئے ھیں ۔ یہ وہ کم سے کم رقم ھے جو نا مکمل اسکیمات ، خصوصاً اسکیمات برق و آبپاشی کی تکمیل کیلئے ضروری ھے اگر چیکہ چوتھے مسودہ منصوبہ کے حجم کے پیش نظر اسکو اور بڑا ھونا چاھئے تھا ۔

موازنہ بابت ۷۰-۱۹۶۹ میں نئے فلاحی اور دیگر اقدامات

ھماری مالیاتی صورت حال ابھی نازک ھی ھے ۔ لیکن پھر بھی یہ ضروری ھے کہ ھم بعض ضروری فلاحی اقدامات کریں ۔ حسبہ حسب ذیل خصوصی گنجائشیں رکھی گئی ھیں :—

		(لاکھ روپیہ)
(۱) گاندھی صد سالہ تقاریب کے سال میں ھریجنوں اور گریجنوں کی ترقی	..	۱۰۰
(۲) ۶۰۰۰ زائد وظائف ضعیف العمری کیلئے گنجائش (جو موجودہ سالانہ ۶۰۰۰۰ وظائف کے علاوہ ھیں)	..	۱۰۰
(۳) بعض گروہ آمدنی کے اشخاص کے تعلق سے سیکل ٹیکس ، محصول پیشہ اور ایسے رکشاؤں کی ، جنہیں خود انکے مالکین چلاتے ھوں ، لائسنس فیس کی برخواستگی کی تجاویز کی وجہ سے لاحق ھونے والے نقصان کی بابت بلدیات کو معاوضہ ۔		۳۰

(۴) ریاست کی ۳ جامعات کو حسب ذیل گرانٹ :—

جامعہ عثمانیہ	۳۷	۶۸
جامعہ آندھرا	۲۰	
جامعہ سری وینکٹیشورا ..	۱۱	

(۵) نا کارہ گاڑیاں کوتوالی کی بجائے نئی
گاڑیاں ۱۵

(۶) ریاست میں جمعیت کوتوالی کو مستحکم
بنانے کیلئے زائد گنجائش .. ۱۵

(۷) شہر حیدر آباد و سکندر آباد میں
سہولتوں کو بہتر بنانے کیلئے گنجائش .. ۳۰

(۸) وشا کھا پٹنم ٹاؤن میں سہولتوں کو بہتر
بنانے کیلئے گنجائش .. ۱۰

(۹) ورنگل ، کا کی ناڈا ، تروپتی وغیرہ
ہسپتالوں اور دواخانوں میں خوراک ۲۴
اور دواؤں کیلئے اور دیہی دواخانوں کو
مزید بہتر بنانے کیلئے زائد گنجائش

اختتام

میں سپٹمبر ۱۹۶۹ سے قبل موازنہ مختتم پیش کرونگا ۔ اس اثناء میں فینانس کمیشن کے قطعی فیصلہ کا اعلان ہوجائیگا ، چوتھا پنجسالہ منصوبہ قطعیت کے مراحل طے کرلیگا اور تلنگانہ فاضلات کا تعین ہوجائیگا ۔ ان امور کی روشنی میں اور ریاست کی معاشی صورت حال کے صحیح اندازہ کے بعد موازنہ مختتم کی تجاویز مرتب کی جائینگی ۔ میں اس وقت ہمارے نسبتاً اہم پروگراموں اور پالیسیوں کا جائزہ لوں گا ۔

جئے ہند